

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odračtuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Slavjansko-nemške razmere.

Ta nadpis ima sostavek g. Dr. Krajca, od štajerskiga društva „Slovenije“ na svitlo dan in tudi Graškim novinarom priložen, kteriga obseg tukej okrajšano podamo.

Čas, v kterimu se bode iz srede visokiga nemškiga zbora veliko pomenljiva beseda zaslislala, ki bo čez blagor in gorje od milijonov razsodila, čez razmero naroda do naroda veljavno odločbo izrekla, ta čas je blizo pred nami. Nemci in Slavjani razumejo važnost te dobe, in z svečanim molčanjem pričakujejo dokončnega sklepa. Potreben tedaj se kaže ojar pretres pravde in politiške razmere med obema narodoma. Kar prvo zadene, nista kakor dva pripadka mogoča; volja po vladarju izrečena velja še, ali ne velja. Ako velja, velja ž njo, dokler se nova nemška ustava ne stvari, zvezno pismo (Bundesakte) od 8. Rožnika 1815, ktera zagotovi samostalnost posamesnih Nemcem prištetih držav in za prijetje novih ali za preuredbo poprejšnjih ustavnih zakonov edinost glasov vsih zveznih udov t. j. vsih vladarjev tirja. Zatorej stoje po historijski pravici dežele dosedanje nemške zveze med seboj v zvezi samostalnih držav na podlagi pravice narodov.

Ako pa imenovano zvezno pismo ne velja, temuč le natorna pravica in na mestu vladarjeve volje le narodova volja, kakor novi Nemci učé, velja tudi volja Slavjanov, ona pa se proti zvezi z Nemci izreče, če prav nekoliko poslancov iz slavjanskih krajev v Frankobrodu sedi; zakaj oni so bili, ali le od manjšine ali pa po nevednosti izvoleni. Ako pa natorna, ne pozitivna pravica velja, je treba za kakoršnokoli zvezo ali združitev tudi edinosti glasov. Natorna pravica tedaj ne sili Slavjanov še k nobeni zvezi z Nemci, toliko manj pa, de bi ž njimi v eno edino državo stopili.

Ako je vlada naša volitev poslancov v Frankobrod razpisala, ona Slavjanov, ker še v državni zvezi z Nemci ne stojé, ni mogla k volitvi siliti, zakaj narod ni sužnik in ne blago, zatorej se ne da prodajati, kakor druga stvar, in zares prepusti ministerialni odpis na Čehe, ki more tudi za druge slavjanske dežele veljati, prosti volji, zbirati ali ne zbirati poročnikov.

Vender se Nemci s tem tolažijo: Frankobrodski zbor bo zjedinjenje vsih popred nemški zvezi prištetih dežel izrekel, in ako avstrijsko ministerstvo se podverglo ne bode, se bode moglo ministerstvu iz prenapetih Nemcov ogniti, ki bode vladarjevo poterjenje zveze zadobiti in tako slavjanske dežele nemškemu Cesarju predati znalo. Ali ne motite se, ministerstvo iz prenapetih Nemcov ne bode celiga Cesarstva namestovalo!

Pa, pravijo drugi daleč: Slavjan ne najde brambe za svojo mlado svobodo, kot pod nemškim mogočnim žezlam, vendar — risum teneatis amici — narodnost njegova je sveta. Pa za božjo voljo! v čem obstoji špoštovanje narodnosti, če ne v špoštovanju osebnosti, samostalnosti, in samovladanja tega ali uniga naroda? In vi očete, de bi Slavjan svojo samostalnost vam v dar prinesil? vi, kteri bi kakor sleditelji pangermanisma (Vsenemeštva) nar obenejšiga panslavisma (vsoslavjanstva) gerdití ne imeli, vi grajate, ako se le Slavjani avstrijskiga Cesarstva ožej zjediniti želijo; vi protíte in obrekujete in vse sredstva posku-

šate, de bi slavjanski narod iz posesti svojih svetih pravic pregnali. Ako se reče, Slavjani zamorejo le pod nemško obrano svojo mlado svobodo obdržati, pomeni toliko, kakor de bi si kdo zavoljo strahu pred smertijo sam življenje vzel.

Tudi se pravi, de je Slavjan nehvaležen do Nemcov; na žarkih nemške omikanosti se je ogreval, nemška kri mu je svobodo kupila. Vendar mesca Sušca t. l. niso sami Nemci ampak tudi Slavjani v versti bojevavcov stali. Slavjan čigar dušni darovi so ravno tak obilni, bi ravno tak krasne imenitne plode uma pokazati zamogel, ako bi mu zatiranje, ki je tudi od Nemcov izhajalo, železnih spon kovalo ne bilo. Ali ni bolj žalostno, kakor sramotno, ako je ukažalni slavjanski mladenč na nemških učiliših, tudi od svojih doneskov obdržanih, dušniga kruha beračiti mogel? Na milostljiviga vladarja avstrijskiga cesarstva, ki je nam nardražji blago podelil, veže vsakiga plemenitiga Slavjana velika hvaležnost, on ga tedej zapustil ne bo, de bi se improviziranemu nemškemu gospodarju podvergel.

Eni pa še clo o narodnim koristoljubju govoré! „Slavjani, se reče, zadržke stavijo nemškemu Avstrijancu, se z svojo domovino združiti, — slavjanska globoko v nemške dežele segajoča terdnjava je tako nepriročna — Nemci bi še jadranskiga brega ne imeli.“ — Kdo ve pokazati izgled: de bi se bil narod kedaj narodu v dar prinesil. Vsak narod svoje prirojene pravice braniti sme, naj bodo drugimu še tako nepripravne, in ako je hiša moja sosedu pervisoka, je on vender podreti pravice nema.

Slavjani imajo tedej terdno pravico in nemškemu sosedu ne ostane kakor dvojna pot, ali pot kervave sile ali pa pametniga jenjanja. Perva bi bila madež nemškiga naroda. In gotovo, sila bi vtegnila tistimu, ki se je prvi poprime, nevarna postati in bi v narsrečnejši naključbi mladi nemški državi množico nevoljnih Slavjanov vcepila, ki bi se vedno odtergati in osvoboditi skušala. Ako Slavjan ko zvesti podložnik z enostranskim odpadam nemških Avstrijancov zadovoljen biti ne more, vender nobenih zadržkov ne stavi.

K terdni zvezi z Nemci bo pa sam Slavjan rad pomagal, ako samostalnosti pod avstrijskim žezlam ne škodva.

Poglejmo še na politiško stran! Prašamo: kaj hočejo zdaj Nemci? edinstvo. Kakšno? narodno ali državno? Ako narodno, naj Nemci Slavjanske dele od sebe odpravijo; ako se pa državno zjedinjenje želi, zakaj bi se vsi pod „nemško“ zastavo zbrati mogli? Slavjan bi imel Nemcu sredstvo biti, de bi bila zmišljena nejegova država bolj okrogla, de bode kupčijska cesta do sredniga morja odperta, Slavjan naj mu da jadranske bregove in brodovje; naj clo v vojsko proti slavjanskim bratom slavjansko kri preliha, de bode nemško ime veliko in slavjansko nizko!!

Prašamo, ima Slavjan prihodnost, ali je nema. Če je ima, in le slaboumnež bi o temu dvomil, — je gotovo pred nemškim zborom, kjer 600 Nemcov proti 100 Slavjanov stojé, nikoli ne bode imel. Nemec mu že da izgled sumljivosti (Argwohn), ko se pred avstrijskim zborom za tega voljo boji, ker na 1 Nemca 2 Slavjana prideta.

Kaj nam pomaga v prvim letu zagotov-

ljena narodnost, ako že v drugim letu od nemške večine zamore vničena biti?

Slavjan bi vtegnil še zmiram sinove svoje v nemške šole pošiljati, izobraženje iz nemških bukev pobirati, lepi jezik svoj z nemškimi besedami spakedravati, kmet bi še zmiram v kinesovske čerke svojih pisem zejal, in na černih deskah nerazumljive ukaze premišljeval. O Nemci, vi se posmehujete, in nočete razumeti, de se za tako nepomenljivo stvarico, kakor je jezik, toliko potezvamo; ko bi pa enkrat versta vas zadela, ko bi slavjansko govoriti mogli, de bi do časti in deržavnih služb prišli; ko bi vaš jezik iz družb omikanih ljudi in iz pisarnic pregnan, in verh tega še zasramovan bil, potlej bi vi jarem čutili, kteriga Slavjan nosi.

Ali bi ne mogel dalje Slavjan pod nemško vlado djan svoje blagor in gorje le od milosti gospodarja pričakovati? Ali bi ne mogel sinove v notar severne pokrajne pošiljati, de bi ptuje zadeve branil? Vse drugači pod avstrijskim žezlam.

V nesreči se prijatelj spozna in v silnim potresu cesarstva se je slavjanska zvestoba vnovič poterdila. Nezvesto je Italian meč proti svojimu gospodu obrnil, Madžar mu pokoršino odpovedal, Nemec družiga vladarja zaželjel, sam Slavjan mu je zvestobo prisegel. Ko en junak se vzdigne njega mogočni rod v razkropljenih selih in ene misli hité okoli prestolja, ki je v nevarnosti, pripravljeni, blago in življenje zanj posvetiti; in ti, mogočna Avstrija, bi se tresla? Glej, 18 milijonov podložnikov slavjanske kervi je med tvojimi mejami, pripravljenih na tvoj poklic! Slavjana prihodnost je v Avstrii in samo v Avstrii.

Slovenci, ktero dveh poti, ponemčiti se, ali pa Slovenci ostati, si boste zbrali? Zadno pot si boste izbrali, ako še slavjanska kri po vaših žilah teče, ker tako ostanete deržavljeni mogočne Avstrije, od ktere ste svobode in vse prijeli, in razsnovo prijetiga pričakujete, ker rajši pod ustavnim cesarjam red in zakone varvati, kakor pa že vstajajočim nemško-republikanskim podpihovanju pot pripravljati hočete. Že je vam milostljivi vaš vladar vašo narodnost zagotovil; on vas bode tudi v posebni deželi zjedinil, posebno slovensko opravištvost dodelil; slovenski služni jezik, šole, pismenstvo in literatura bodo vaše žlahtne dušne darove obudili. Vi zavoljo tega ne boste Nemcov sovražili: Bližnost Nemcov in pa zveza z nemško vladajočo hišo bode vam znanstvo nemškiga jezika še zmeram potrebno storilo; temuč boste, učivši se v slovenskih šolah tudi nemški jezik, nemškemu sosedu pokazali, kako ga čislate, dokler je pravičen. Žarki vaše izobraženosti bodo razsvetili egiptovsko temo balkanskih prebivavcov, in vašiga nesrečniga pod azijskim tiranstvom zdihajočiga brata iz dolziga spanja zbudili, dokler si, zvest svoje še terdne moči, sramotnih spon ne razbije, in po vašim posredovanju Avstrii, ki mu svoboda da, v naročje ne hiti.

Nemškemu bratu v Avstrii pa opomnemo, naj ne meče z svojim vednim silenjem do noviga, nemškiga stolniga mesta bakle razkolništva v Avstrije že prerusene dežele. Če pa vendar le terja, se tje (v Frankobrod) poverniti, kjer se on doma, Slavjan pa v ptujšini čuti, naj, mi ga ne deržimo nazaj. Naj se loči od nas po meji na narodni podlagi načer-

tani in naj sklone ozko zvezo z Nemci; ravno to naj terja od Ogerske in Sedmograške dežele; taka velika zveza nemških narodov bo terdnejši stala, kakor pa na narodnimu prepiru sestavljena nemška država, in tako bo nemški hrast poleg slavjanske lipe čvrstejši se vkoreninil, kakor pa, če bi z vcepam ptujih vej v sok in deblo bolezen prevzel.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

5. dan t. m. so odborniki narodnega zbora iz Frankobroda se v veliki svečanosti podali k nj. visokosti, nadvojvodu Joanu, pozdravit ga ko novoizvoljenega namestnika nemške države. Nj. visokost nadvojvoda je njim odgovoril, da ga močno veseli in mu čast stri zaupanje vanj postavljeno nemškega naroda, posebno, ker so tudi posamezne nemške vlade privoljile, da ne spozna drugiga slavljudja, kakor občni domovini v sivi starosti zadno svojo moč v dar prinesiti, da pa zavoljo sedajne svoje stopnje v Avstriji časa odločiti ne ve, kdaj de bo namestništvo nemško nastopiti zamogel. — W. Z.

Austrijski državni zbor je že zopet odložen, kakor pokaže naslednji narviši

R a z g l a s.

Nemški narodni zbor v Frankobrodu me je izbral za državnega namestnika in po svojih odbornikih povabil, častnim poklicu tem nevtogama se vклонiti.

Austrianci! Vi poznate mojo nepremeljivo voljo za našo skupno Nemško domovino; vi poznate moje vroče želje za njeno blaženost, njeno moč in čast.

Te želje, dobro vem, stojé v popolnim soglasju z vašim in jaz sem zato rekel za sveto dolžnost spoznal urad (čast) prevzeti, ki ga mi vaši poročniki v Frankobrodu in ž njimi vsi vaši Nemški brati izročé.

On (urad) bo, opert na narodni zbor in vterjen po vesolnim Nemškim narodu, ideo edinosti Nemcov v djanju vpodobil, — on bode za svobodo in pravico Nemškega naroda, za postavbo in red v celim Nemškem svetu novo poroštvo podal.

Mislim tedej, da sebi od našega cesarja za čas svoje nepričujočnosti prijete vladarske dolžnosti ne prelomim, mislim marveč, da jih z obilnimi izidami izpolnim, ko oba enako važna in ozko zvezana poklica prevzamem.

Pojdem z odborom na me poslanim v Frankobrod, nastopit visoko čast državnega namestnika in se potlej zopet k vam vernem, svečano odpret ko cesarjev namestnik 18. dne Maliserpana državni zbor na Dunaju.

Na Dunaju 6. d. Maliserpana 1848.

Joan I./r.

V ministerialni razlagi zgorej postavljenega razglasa se vidijo prvič besede: *Austria in Nemško na vekomej ozko in terdno zlita (verschmolzen)*, in v *Oest. allg. Zeitung* od 7. Maliserpana se bere: *Z* volitvijo nadvojvoda Ivana za nemškega državnega namestnika je dolgo pretresano vprašanje: ali se ima *Austria* z Nemci zjediniti, tako razsejeno, da ne seže več moč ministerstva tako dalje, da bi ločitev storilo. V tem obstoji za *Austrio* velika, politična pomemba te volitve. Mi avstrijski Slavjani bomo tedej „aufgehen“ v Nemcih?

K. Dunaj 6. Maliserpana. Dunaj je v resnici varh in branitelj svobode postal in ostane, dokler bodo mestjani pravo svobodo in pravico bolj ceniti vedli, kakor dobiček, ki ga trenutik (hip) ponudi. Dunajsko mesto je pokazalo, da mu svoboda več kot mir velja, ono si bo znalo z miram svobodo rešiti; doba barikad je minula; znanprej se bode z dušnim orožjem bojevalo, in državni zbor, ako ravno bodo v njemu poročniki sedeli, ki od ustavo dajavnega zbora prave misli kar nimajo, se bode mirno deržal, zakaj vsi prijetli svobode si mir želijo, ravno, kakor nasproti njeni protivniki, t. j. reakcija ali nazadna stranka, le punte, in poboje napraviti

iše. Kako žalostno je, kar poročniki iz dežele pridši pripovedujejo; oni so mislili, da se podajo, domovino zapustivši, med brezvladne trume ljudi in se začudjeni sprehajajo po dunajskih ulicah, kjer vse v lepim redu in spravi najdejo; zdaj razumejo in po pravici presoditi zamorejo dogodbu dunajske, ktere je po deželah reakcija otemneti znala, razdraživši narode našega lepiga cesarstva eniga proti družimu, kakor kervave ulice Prage kažejo.

Iz med poročnikov drage Slovenje pozdravili smo gg. Ambroža in Dominkuša, oba goreča domorodca za blagor našega naroda in domovja, v kterima se učenost in zaupanje naroda lepo zjedinita.

Od ministerstva na svetlo dani red za opravila pri državnem zboru se v tukajšnjih časopisih že oostro pretresa in graja, zato rekel se bo o njemu v državnem zboru iz začetka govorilo, če ga ministerstvo samo ne popravi. Ministerstvo sodništva je v odborih, v ktere so pravdoznanci privabljeni bili, dva načerta za očitno in ustno ravnavo s priseženimi sodniki, in pa za prihodno vstanovljenje sodnih oblast osnovalo in natisniti dalo, da bodo skušeni možje svoje opombe po časopisih priložiti in razglasiti zamogli.

* V Galiciji so večdel kmete za poslance za dunajski zbor izvoljili. Ker nič nemškega ne umejo, (kar pa ni samo pri kmetih, temuč tudi pri izobraženih ljudeh na Poljskim), svetvajo neki dunajski časopisi, da bi se drugi namest njih izvoljili, ali saj, da bi se postava storila, da mora za naprej vsak poročnik nemško popolnoma znati.

Iz Linca. Pervi dan tega mesca so več ko 1000 vjetih Italianov, več del Napolitanov in Piemontesov skozi naše mesto peljali, skoraj de na Česko v kako terdnjavo.

Slovenske dežele.

* Iz Ljubljane 6. t. m. pred poldne je prišel 1 bataljon poljskega regimenta „Koudéla“ iz Zagreba, kjer je bil dalj časa, na svoji poti v Italio v Ljubljano in je drugi dan na vse jutro svojo pot dalje nastopil.

7. t. m. zvečer je prišel brambovski bataljon regimenta „Nadvojvoda Karl“ in šel tudi precej drugo jutro dalje.

* Gospod grof Andrej Hohenwath oznani v nemških ljubljanskih novicah od 6. t. m., da je njegov oglas za podpiranje junaških vojakov na Laškem veliko miloserčnih domorodcev in domorodek v domovini našel, ker dozdaž že 487 goldinarjev v srebru in 1 cekin za 20 frankov, verh tega pa še 15 zabojev (kišt), že storjeniga perila, cofanic in obvez in en sod susih češpelj v dar prejel in tudi že na Laško s tem priporočilam poslal, da bi se pri razdelitvi téh darov posebno Krajnskega regimenta spomnili.

* Iz štajarskega. Čuditi se je, da je cena mesa poskočila in teža kruha odjenjala, kakor v novičnih listih oznanjena tarifa za ta mesec kaže, desiravno žetev na štajarskim, Tirolskim in Avstrijskim obil pridélk obéta.

Pražke novine mislijo, da so v Celi izhajajoče in po g. prof. Konšek v vred devane „Slovenske novine“ v slovaškem jeziku pisane.

Hervaska in slavonska dežela.

V poprejšnjim listu smo podali sklepe državnega zbora v Zagrebu, po kterim želijo Hervati in Slavonci v ožji zvezo z avstrijskim cesarstvom stopiti in sicer na ta način, da bi vse zadeve, kterih edino središčno oskerbovanje mogočnost in terdnost celiga cesarstva terjata, centralno dunajsko, dunajskemu državnemu zboru odgovorno ministerstvo oskerbovalo, znotrajne reči pa de bi domačimu opravištvu pod predsedništvom bana izročene bile, ktero bi od ogerske vlade neodvisno in samo hervasko-slavonskemu zboru odgovorno bilo.

Med tim, ko je hervasko-slavonski zbor te sklepe prijel, je nj. ekse. ban v Inšpruk na kraljevi dvor poklican bil, kamor se je 12. dan Rož. iz Zagreba, spremljen od nekoliko

odbornikov podal. Ta poklic je v Hervatih in sploh v vsih naših jugoslavjanskih bratih, ljublen in obožavan kakor je po narodu izvoljen ban, silno žalostne misli obudil, tiho in sumljivo pričakovanje je duše domorodcev prevzelo. Sicer je banovo sporočilo iz Inšpruka, da je od presvitliga kralja in cesarja milostljivo sprejet bil, serca nekoliko potolažilo; ali 21. Rož. prineso Dunajske novine razžalioče dva, kakor je bilo viditi, kraljeva manifesta na Hervate in Graničare, v kterim se je hervaski narod nezvestobe in nehvaležnosti do kralja svojiga, ban Jelačić pa clo visoke ali državne izdaje dolžil, in v kterim je daleč stalo, da je ban Jelačić do banske časti odstavljen in sodbi izročen; zraven pa se je še govorilo, da je clo zapert in da Hervati nigrdar več njegoviga junaškega lica vidili ne bodo. Ves Zagreb plane kakor živi ogen. Žalost in serd, razdraženost in želja mašovanja se polastijo sere zavoljo tolike nezvestobe in izdajstva. — Drugi dan pak pridejo zopet pisma od bana iz Inšpruka, v kterih ni bilo kar besedice od te stvari, in 23. Rož. se je glas raznesel, da pride ban na 24. dan v Zagreb nazaj. Ali to se ni zgodilo. Na 25. dan se povernejo odborniki, ki so bili za Banam v Inšpruk šli, ter so na znanje dali, da je sicer ban z svojo energio, predstavlja tako živo zasluge in nasprotno plačilo Hervatov, da so vsi pričujoči na tla gledati jeli, madžarske kovarstva zazdaž razlomil, vendar de terdne pomoči pri nikomur na sveti, če ne v sebi samih najti ne morejo. Ban Jelačić v Inšpruku od imenovanih manifestov, akoravno bi bila 10. Rožnika po Cesarju podpisana, nič zvedil ni, temuč še le nazaj gredoč v Liencu. Kakor hitro je od njih zaslusal, se je naravnost iz Celovca do nj. c. k. visokosti, nadvojvoda Joana, kakor imenovaniga posrednika med Madžari in Hervati podal, da bi razjasnenje in zadostenje zadobil. Nadvojvoda Joan odpravi berž kurirja na ogersko ministerstvo, da naj proti Hervatam nobene stopinje ne stori, dokler se njemu izročeno posredovanje ne doversi. To je vzrok bil, da se ban ni na 24. dan, ampak še le na 28. p. m. v Zagreb povernil. Slavnosti pri njegovim prihodu novine d. h. sl. tak le popisujejo: Po poldne privre svet na ulice, ena stotnja narodne straže in petrovaradinskega regimenta vmesti se pred državno hišo, od banoviga prebivaljša pa čez Markov terg in gosposko ulico uverste se (njih več sto) v dva reda zagrebske gospe okincane z narodnimi kapami, in gosposkične, in vsaka od njih je imela trojnobarvno zastavo (banderco). Gosposdije poročniki gredo o 5. uri ljubljencu naroda nasproti in ga spremito z golimi sabljami. Ko je prišel do gosp. ga pozdravi gospa Mrakovička rekoč: „Visoki gospod ban! V prenapolnjeni z radostjo duši nenajdem besedi zadosti, ki bi ti izrekle veselje naših sere, da te v sredi svoji zopet živiga in zdraviga vidimo. Tudi me kakor zveste hčere smo ti danas nasproti šle, ter priporočimo tvoji obrambi domovino našo, svoje moze, svoje otroke. Živi!“

Ban na to odgovori: Vredne gospe in domorodke! Pripravljen sem z dušo in telesom braniti domovino in narod svoj, in komu bi v branjenju domovine serce slabelo, kadar iskrene in junaške gospe in gosposkične z tolikim plamem gore za rod in dom svoj. Pri nenehajčim „Živio!“ dojde peš do svojiga stanovaljša, kjer mu gosposkična Karvančičeva poda lovorovi venec z sledečimi besedami: „Slavni ban! Primi od strani domorodnih gosp. zelen lovorovi venec, ki si ga ti popolno zaslužil; primi ga, pa ga nosi kot vodja hervaski na obrano slavjanstva.“

Po tem ga še pozdravi g. Ivan Kukuljevič, in mu priporoči, da naj se mašuje zavoljo razžalenja sebi in celimu narodu storjeniga, in ban mu odgovori, da bode sicer lahko prebolel (ozdravil) svoje rane, da pa ne more preterpeti, ampak de izbrisati mora madež narodu storjen, cigar volja je njegova volja. Zvečer je bilo mesto razsvetlelo, silna množica, in sicer možki z bakljami, in gospe in gosposkične z bandercami ali pa z lampami od prezračniga papirja, so zopet v dolgi versti do stanovaljša gospoda bana šli, kjer ga je še enkrat g. Matel Ožegović v imenu zbraniga ljudstva pozdravil.

Drugi dan je slavni ban zopet predsedništvo v državnem zboru prevzel, ter je naropred razodel izid svoje audiencie pri Nj. veličanstvu in tudi pri nadvojvodu Joanu. Potlej so se storili naslednji sklepi v zboru: 1) posredovanje se prime; 2) reprezentacija predbežna (vorläufig) na nadvojvoda Joana naj se napravi, v ktero se morajo sledeče reči vzeti: Pred vsem drugim naj se manifest od 10. Rož. nazaj vzame. Postavnost pričujočiga zbora naj se prizna. Želje Hervatov, Slavoncov in Serbljev dozdaž oznanjene naj se izpolnijo. Serblji in Slavjani na Ogerskim živijoči naj se od Madžarov ne zatirajo. Vojaki naj ne prijemajo zapovedi od ogerskega ministerstva, te-

muč od centralniga dunajskiga. Dalmatincam naj se zadržki ne stavljajo v združitvi z Hervati. Čehi naj se iz ječe izpuste. Slavjani naj se ne od Nemcov, ne od Madžarov ne napadajo. 2) Veliki odbor ima osnovo pomirenja izdelati z oziranjem na razmero med serbskim vojvodstvom in Hervati. 3) Zazdajna polna oblast se izroči banu v ravnanju te države. 4) Zbor naj se ne razide, dokler se predlog velikiga odbora zastran pacifikacije ne pretrese.

30. Rožnika je dobil slavni ban od kralj. posrednika nadvojvoda Joana ročno pismo, v katerim ga hitro zastran pomirenja med Ogri in Hervati na Dunaj pokliče, kamor de bode tudi ogerski ministerstvo iz svoje srede poročnike v izrečni namen poslalo. Ali hervaško-slavonski zbor je odločil, de ban ne ide na Dunaj, dokler se pogledni manifesti svečano ne prerekó, in de se pogovori zamorejo le med enakimi ljudmi (torej ban s palatinom) peljati. (Po novinah d. h. sl.)

V sednici zbora 4. Maliserpana je bilo govorenje, de mislijo v verovitiškem komitatu po zaukazu ogerskiga ministerstva poslance na ogerski zbor (ki se ima 6. t. m. pričeti) poslati in de se tam marsikaj proti Hervatam zgodi, ter je bil g. ban zaprosen, z vojaško močjo zopet red pripraviti. Slavni ban je privolil, priloživši samo, de bi k temu dnarnih pomočkov potreba bilo. Komej je bila beseda izrečena, so poročniki in poslušavci naravnost jeli pokladati svoje prineske, nekteri po 500 fl., nekteri clo po 1000 in po 2000 fl. Posebno je ganil serca vsih g. Arhimandrit Ilić, ki je izgovarjaje se, de gotovine nima, svojo zlato verižico in križ v vrednosti od 450 fl. v dar prinesil; za njim je le letela zlatenina in srebernina, de je bilo veselje. Kmaló se je zbralo same gotovine 15.536 fl. (Agramer Z.) — Slovenci, to se imenuje ljubezen do domovine!

Na graničare naše prišel je poklic brez podpisa, de naj gredo braniti svojo hišo, na katero jim neprijatelj napada. Graničari so se vzdignili, in Radecky se strašno zbal, ker brez graničarjev bi ne mogel le 8. dni vojsko peljati. Za potolažbo razdraženih serc prosen je bil naš slavni ban, de na nje odpravi pismo, de naj se umirijo, kar je on tudi storil. To je nov dokaz, od kakšne važnosti smo mi za Avstrio — željni smo vediti plažilo, ki nas za to čaka! (Nov. d. h. sl.)

Česka dežela.

Iz Prage oznani ministerstvu česki deželni poglavar Leo Thun, de se na Českim volitve poslancev za državni zbor svobodno zgoditi zamorejo, ker ni nobene cenzure, in ker je tudi pravica, družtva napravljati, le v tem zmanjšana, de se mora popred uradno privoljenje iskati; de stan obsede v Pragi nehati ne sme, ker se ni vse orožje oddano, ker se še včasih na vojake kakšen strel tu in tam zgodi; tudi število vojakov na Českim se ne da znižati, ker po deželi suntarji okoli hodijo in kmete dražijo. —

Pražke noviny 7. t. m. prinesó razjasnenje podpisano od gg. Jožefa Safarika, Vladivoja Tomka, Vaclava Hanka, Joana viteza iz Neuberka, Franca Palackiga, Erasma Wocela in Antonina Strobacha in družih, v katerim slavni ti možje obžalovaje, de so nesrečne dogodbe v Pragi misli razdražile, seme nezaupnosti med narode zopet vergle in pa tako potrebno razumljenje avstrijskih Slavjanov zadržale, čez hudobno obnašanje nemških novinarjev česki narod na vso moč grajajočih tožijo, ter svečano zagotovijo in z uradnim oznanilam kneza Windischgractza izkažejo, de ni bilo boja med narodnostmi, de je večina brez vse dvombe cesarju in domovini nepremakljivo zvesta, in de, ako se je kdo v kako zakletvo proti Cesarstvu zamotal, že očitna sodba resnico na svitlo pripraviti in krivične kazniti vedla bode; zastran slavjanskiga shoda pak na znanje dajo, de se je sicer po nesrečnih dogodbah siloma razšel, de pa vendar sad njegove delavnosti nikakor zgubljen ni.

Gospodu Dr. Janezu Petru Jordanu, sedajnjemu vredniku časopisa „Slavishe Centralblätter“ v Pragi je od saksonskiga ministerstva izobraženja stolica slavjanskih jezikov na Lipskim vseučiliši za to oduzeta, ker je povabilo na slavjanski shod v Pragi podpisal.

Poglavitni konec slavjanskiga shoda v Pragi je bil: osnovati na podlagi ustavnih svobod edinost narodov slavjanskih pod avstrijsko vlado stoječih v obrano svoje narodnosti in pridobljenj vseh pravic ki iz narodnosti izvirajo, na podslombi enakosti narodov. V ta namen je shod svojo delavnost na tri poglavitne reči obrnil. Pervič izdaje manifesta (razglasa) na narode evropske, ki bi namene in

želje Slavjanstva razodel. Drugič prošnja na nj. V. Cesarja zastran izpeljave avstrijskim Slavjanom od njega zagotovljenih in od shoda bolj natanjko razloženih pravic z prilogo prošnj posamesnih avstrijsko-slavjanskih rodov. Tretič zjedinjenje narodov avstrijskih Slavjanov in osnova pomogeljev in načina za izpeljavo tega zjedinjenja v trdno in popolno obvarovanje vseh prirojenih in po cesarski volji tudi podeljenih pravic narodnosti. (Pražke noviny.)

Galicija in Vladimiria.

Brody 29. Rožnika. Rusinske družtva se sklepajo po Galiciji eno za drugim, za obrano narodnih pravic in posebnih rusinskih potrebščin. Udje so večidel duhovni in kmeti; večidel so te družtva proti Polakam napravljene. (Oest. Z.)

Ogerska dežela.

Karlovec v Sremu 22. Rožnika. Madžari se zbirajo v Földvaru, de bi v Bački na naše ljudstvo planili. To zkaziti jim, se je velitel (komandant) Jur Stratimirovič z trumo oborožanih ljudi v Titel podal, de bi tam štuke in vojničke priprave pobral. In vse mu je šlo po godu. Vse ceste in poti, ki iz Srema v Petervaradin peljajo, so zaperte, vsi mostovi so razderti in po gojzdihih barikade napravljene. Tudi „vojski svet“ (svet vavstvo) je osnovan, ki potrebne ukaze veliteljem daja. V Karlovcu je gotovo 20.000 ljudi z orožji. Dnarnja in vojniških priprav je obilo. Serbski dobrovoljci dobivajo po 2 dvajsetice na dan. Zemlin pošlje svojih 8 štukov, Mitrovica tudi vse, kolikor jih ima in pa vso pripravo. Včeraj je prišlo 5—600 turških Ciganov, ki bodo z nami proti Madžaram se bili. Nugent je z madžarskim generalom Hrabovskim boj za 24 dni vstavil. Kordon med Savo in Donavo je nehal, obhod je velik. Graničari gredo kupoma v Karlovec, ne marajoč za ukaze nekterih komandantov. (Oest. Z.)

Erdeljci (Sedmogračani) so že po unii deležni postali velike sreče, katero madžarsko ministerstvo vsem sebi podloženim in nepodloženim narodom deli. Čuvar krone Vay je imenovan za polnooblastniga komisarja za „bivši“ Erdelj in izročena mu je oblast nagle (stojne) sodbe. Madžari pravijo, de je to zavolj puntanja in nemira, ki se je po Erdelju vzdignil, mi pa vemo, de oni hočejo s tim vdušiti nezadovoljnost, ktera že povsod kaže zavoljo unie, ki se je tako nepostavno izrekla.

Za kralj. komisarja pri ogerskim zboru 2. d. Maliserpana je izbran, kakor se pripoveduje, nadvojvoda Franc Jožef, titularni namestnik v Českim (ker pravi je Windischgratz). (Nov. h. d. sl.)

Ptuje dežele.

Nemci.

Frankobrod na Majnu. 1. dan Maliserpana v 29. sednici (seji) je Beisler bral svojo razlago čez tiste avstrijske Slavjane, ktere hočejo Nemci k sebi potegniti, de bode nemška država večji, t. j. tiste, ki so bili v eni dobi, v kateri so vladarji svoje ljudstva enakó zdedvanim čedam prodajali, prepisovali in zaženovali, z dvema ali z tremi čerkami k nemški zvezi prilepjeni. Radowitz je razjasnil, kako de so Čehi derznili, se vzdigniti, kaj de so počenjali in de, če je Avstrijska vlada preslaba, naj Nemci z vso močjo pomagajo. 30.000 Prusov in Saksoncov bi lahko na severni in 10.000 Bavarcev na zahodni meji (granici) se vstopilo.

Večina je nasledni sklep storila:

„Avstrijska vlada naj se opomni, v nemško-slavjanskih deželah avstrijskiga cesarstva zastale volitve za Frankobrodski zbor nevtogama in uradno zapovedati, volitno djanje proti vsakimu zadržku braniti, že izvoljenim, se ne pričijočim poročnikom pot napovedati ali pa, če je treba, namestnike njih izvoliti. Zraven pa obljubi narodni zbor, zanašaje se, de bode avstrijska vlada za prid Nemcov skerbela (za Slavjane pa mačoha!), svojo podporo v teh rečih.“ — Pristavimo še to, de Wiesneru ni bila po godi beseda: „v nemško-slavjanskih deželah“, ker bi v tem Slavjani mislili vtegnili, de so tla, na katerim prebivajo, njihne slavjanske, in ne nemške. V katerih gruntih bukvah je vendar slovenska zemlja na nemško ime zapisana?!

Berolin. Predsednik ministerstva je v pruskim državnim zboru nasledne razjasnenje dal: de je vlada v volitev nadvojvoda Joana za nemškiga državniga namestnika za takrat privoljila; kar vojsko in mir za dene, pruska vlada ne more središni oblasti in Frankobrodskemu zboru odločno pustiti, in tudi iz

tega, de se je pruska vlada za stran imenovane volitve odločbi narodniga zbora radovoljno podverglá, se ne sme za naprej nikakoršnih sklepov (Schlüsse) delati.

Polsko.

Iz Poznane. Ves trud kr. komisarja, generala Pfuela, de bi si uradnikov potrebnih k reorganizaciji polskiga dela v Poznanskim najdel, je bil doslej zastoj; obeden Polak noče ne pri deželnim opravištvu, ne pri sodnih oblastih službe prevzeti; in tako ne pride cela reorganizacija v življenje, temuč vsi uradi bodo mogli Nemcam izročeni biti, ki se jih bodo pa tudi prijeli bali.

Francozka dežela.

V Parizu vlada, kakor „Journal des Débats“ od 30. Rož. zagotovi, popolni mir; narodna straža nevtrudljivo čuje. Puntarjem se orožje jemle, oni sami pa se bodo v francoske naselbine unkraj morja odpravili.

Allg. Augsb. Z. pové, de je sardinska vlada v Parizu nekoliko jakih oficirjev in pa generala Bugeaud za vodja cele sardinsko-lombardske armade si izprosila; Bugeaud de pojde v kratkim na Laško.

Italia.

Rim 19. Rožnika. Papežovo ministerstvo je namenilo vse vojake, katerih je v cerkveni državi 5000 in ki so še za rabo, v novo čez reko Po poslati, Korla Alberta pa prositi, de bi tiste papežove vojake, ki so se pri Vicenci podali, v sardinskih terdnjavah rabil in na mesto njih pa toliko sardinskih po mestih u-potrebljavanih zoper Avstriance odpravil. Papežovo ministerstvo je le za vojsko; sam sveti Oče Papež pa in njegove ljudstvo sta bolj nagnena k miru.

Velika Britanija.

Zbornica zdoljna (poslancev) se je posvetovala 28. Rožnika o osvobodanju katolikov; in ako ravno duh sedajnjega časa premembo gnusnih katolike zatirajočih postav in naprav tako glasno tirja, vendar se je cela množica terdnovratnežev znajšla, ki so se stavili; in tako ni zbornica do nobeniga sklepa prišla. To je razkričana angležka svoboda! —

Rusia.

Mnogo v Parizu prebivajočih Rusov je poslalo carju Miklavžu pismo, v katerim zraven družiga to stoji: Rusia nima uzroka z zapadnimi deželami vojskovati se. Plemstvo in narod bodeta na takšno vojsko z obupanjem gledala. S tako vojsko napovedala bi se Rusia za glavno sovražnico vsaktere svobode in omikanosti. Ruski narod vpije povsod: Poprava! družbinska poprava (socialna reforma). Car ne sme bojevavec biti za pregnane mogočnike, in poderte trone vzdigati. —

Allg. Augsb. Z. vzame iz Berliner Zeitungshalle čudno povest, de je ruski car namenil vsem jetnikom in pregnancam odpusnanje podeljiti, in pa vse neruske Slavjane v veliki slavjanski državi zjediniti, ktero bi njegovi sin veliki knez Konstatin in sicer ustavno vladati imel. —

V sv. Petrogradu se je kolera vnela. V drugim poglavitnim mestu Moskvi že zdavno hudo gospodari. —

Moldavia in Valahija.

Knez Bibesko je bil ustavo podeljil in privolil, de se Valahia od ruske obrane odterga, čimur se je pa ruski general Duhamel protivil. Ko so pa bojari še večji popustke tirjali, je Bibesko iz Bukaresta potegniti hotel; ali bojari so ga prisilili, pismo podpisati, v katerimu se gospodarstva odreče. Po tem je v Kronstadt pobegnil, v Bukarestu je pa provizorna vlada napravljena z predsednikom viksim škofom Valahie. Do zdaj pa še ruska armada ni meje ne v Valahii ne v Moldavii prestopila, ako ravno je ruski konzul z tem žugal.

Dania.

Pravi se, de je med Nemci in Danci vojska za tri mesece vstavljena. (Allg. Oest. Z.)

Turško.

Skadar (Albania) 20. Rožnika. Smo vam že na znanje dali, de se v našimu pašaliku (okrožju) priprave delajo, de bi se namenu in perzadetju turških Slavjanov, Slavjansko derzavo ustanoviti, v okom prišlo. Posebno se pazi na vse gibanja v Serbii.

Kakšen jezik bomo vzeli za šole in pisarnice po slovenskih krajih.

Namen in sveta dolžnost vsakiga naroda je ta, svoj jezik izobraziti, tako da se vsi s vojniki dušno in telesno vzdignejo; kar pa se drugači doseči ne more, kakor le po cesti knjižstva ali literature; zakaj knjižstvo ali pismenstvo je edini pomočnik k obćem razvijanju celiga naroda. Pravo knjižstvo razcevi za more, ako se toliko bravev in kupcev knjig najde, da sta pisatelju čas in delo plačana, ker bi drugači nihče ne mogel pisati razun nekaj bogatejših ljudi. Drugič pa mora ta jezik, kolikor je mogoče, duš obseči, da se bo mnogo prebranih glav iz njega vzdignilo, in celimu narodu dušno pašo dajalo; in več je takšnih glav, boljše je. — To pa ste dve glavni prepreki pri naši Slovešini; Slovencev se najde na Stajerskim po Häufleru 386.452, na Koroškem, Kranjskim in primorskem 825.604, in tudi slavyjanski narodopisci njih ne štejejo mnogo več; tako nas je malo čez en milion; koljko kupcev in bravev posebno za više učene knjige, in koljko pisateljev se bo tedaj med nami znašlo? Daleč, daleč premalo za dosego knjižstva le malo kaj znamenitiga. Niga v vsaj dogodivšini naroda, kateri bi iz samiga sebe pri tako malo dušah knjižstvo imel. Res je, da se Novo-Gerki trudijo, knjižstvo usnovati, ali njih je vender po gerki in turški državi več ko dva miliona; tudi se opirajo na svojo lastno starodavno preslavno pismenstvo in zgodovino. Tako pridemo na novo prepreko, ktera brani, da bi se po časi slovensko knjižstvo osnovalo, to je dogodivšina. Ako hoče pesnik ali prozaiist s svojimi spiski svoj narod spodbosti k višjem cilju človečanstva, mora njegove — narodeve — slavne dela in moze slaviti, sicer spisi ne bode va-nj globoko segli. Poglejmo le, kar in kogar so stari Gerki in Rimljani slavili in opevali; in ravno to pri vsih drugih književno izobrazenih narodih vidimo; kar je pa posebno iz početka vsake književnosti neobhodno potrebno.

Ako pa mi Slovenci hočemo sami za sebe knjižstvo osnovati, kje bomo našli za pesnika, kje za prozaiista, kje za mladež kaj prave hvale vredniga? Naši očaki so bli sploh razkropljeni, stajarski Slovenci so bli na dva, tri dele razdeljeni, dokler niso pod Austrijo verženi, kjer niso nikdar sa sebe kaj slavniga storili, ampak le sploh koker mali odsek nemške Austrije; s Kranjci ni trohico boljše; po takem tudi lahko vidimo, zakaj nimamo nikakšne igre, nikakšne epičke pesmi. Zatorej slovensko knjižstvo po mislih mojih ni mogoče. Kaj še več? Vsi smo prepričani, da se na naših latinskih šolah mora slavyjanski jezik učiti; pri tem pa je brez krestomatije clo nemogoče le malo kaj prida pridelati; kdor bi gole pravila slovničke otrokam u glavo tlačiti hotel, bi malo kaj prizadobil, ves uk bi neplodna rabota bil. Odkod pa le hočemo u slovenskem jeziku prozaičko, odkod pesničko berilo zložiti? Kje imamo slavne dela zgodopisne, zemljopisne, umoslovne, lepodušne? Kje imamo razun nekterih lirikihi pesmi kak epos, kje kakšno igro? — Lehko je, moji ljubci, reči, slovenski jezik naj se v latinskih šolah uči; ali težko je to izpeljati!

Kaj hočemo po vsem tem s slovenskim jezikom doseči? Ako ne hočemo dušni heloti ostati, bomo morali drugači ravnati; morali bomo se misli, kakor da bi kedaj slovenska literatura čvela, za časa braniti; ker je vkanljiva. — Izberimo si marveč drugi človečanskem našem namenu bolj priležen jezik; ker se pa pri tem na ves narod, na učene in neučene gledati mora, bomo gledali na sledeče reči. Leti drugi jezik mora toliko duš imeti, da bo sčasama knjižstvo moglo samo sebe rediti; on nam mora dogodivšino prineesti; on že mora, če je moč, kakšno knjižstvo imeti, na ktero bo se višji književni hram staviti dal; posebno pa mora jezik biti, kteriga se bo tudi naš kmet v šolah lahko naučil, da bo knjižstvo tudi njemu v prid prišlo, da se ne bo kmetijski stan od izobrazeniga tako oddaljil, kakor stari rimski, kadar so pisatelji skoro na pol gerki pisali. —

Med vsimi jeziki, kar njih danas vidimo, se mi česki in ilirski jezik pri tem najvažnija zdeta; ali od Čehov smo ločeni, ker so se Nemci med nas zagojdzili. Tudi je novočeski jezik za našega kmeta precej oddaljen; ostane nam tedaj le ilirski; in za vpeljavo ilirskiga jezika bi jaz svoj glas dal. Pri tem menim jaz jezik, ki se po Hervaškem, Slavonskem, po Granici, po Dalmaciji po Serbii in Bosnii govori. Leti jezik ima vse goriterjane lasnosti;

zakaj po Šafariku je v avstrijskih državah 4.553.000, po turskih 6.100.000 Jugoslavjanov, in drugi se njih več štejejo, namreč preko 5 mil. po avstrijskih, in preko 7 mil. po turskih krajih. Slavyjani so prebrisane glave in kadar bo se turskim našincam urica rešenja bila, se bodo zdramili brez vsiga odlaganja, ko so se Serbi v kratkem zdignili. — Kar se dogodivšine tiče, dobimo po takem vse, kar so Hervati, Dalmatini, Bošnjaki in Serbi slavniga storili, premalo se se je prah iz starih pisem, ki te dela popisujejo, odtepil, čujmo, kar o tem naš Slovenec Vraz, ki je u vsem tem vreden svetok priča, u „Kola knjigi III.“ str. 31. pravi: „kao pleme Bugarsko ima i pleme Hrvatsko bogatu literaturu iz starine. Koliko ima tu starodavnih još nepoznatih ili samo po imenu poznatih rukopisah, starinskih zakonikah, misalih, listinah“ i. t. d., in clo malo nas se le tisto pozna, kar je dozdej po spodnjih krajinah že poznano; malo nas pozna kaj več ko ime stariga serbskiga carstva posebno za Cara Dusanu Silniga, malo žalostne čase Lazara in Obilića, malo hrabriga Černiga Jurja, malo staro bošnijansko kraljestvo. Tudi nam bo stara republika Dubrovačka (Ragusa) mnogo lepiga ponudila. —

In ako vzememo hervaško, serbsko poleg svojih po svoj Evropi slovečih nar. pesmi, dalmatinsko-dubrovačko knjižstvo, ali ne bomo našli hvale in slave vrednih del? Opomnem na sledeče naj slavniji pisatelje iz tih krajev: Daržić, Čubranović, Zlatarić, Palmotić, Gundulić, Gjorgjić, Kačić, Vitozović, Kanizlić, Relkovića, Katančić, modroznanec Dositej Obradović, Mušićki, med novimi Gaj, Vuk Stefanović, Milutinović, in veliko drugih.

Kar se poslednjič jezika tiče, kateri mora tak biti, da se ga naš kmet tudi počasi lahko nauči, ni težko dokazati, da je slovenski jezik tako nazvanimu ilirskimu bolj v rodu in bliže, ko to ali uno nemško narečje od pismene nemšine; in ako se clo nemški kmet, ki gotovo ni bolj prebrisane glave ko slovenski, pismene nemšine toliko nauči, da njo bere, piše in govori, zakaj bi se naš iliršine toliko ne naučil. Tudi se bo mnogo naših besed v ilirski jezik in besednik vzelo, kadar bodo Slovenci začeli, ilirski pisati.

In tako mislim, da sim dokazal, da ni pripraven jezik slovenski, da bi ga v šole vpeljali; ker pa z enim mahom drevo ne pade, bi se ilirski jezik kmalo imel uvesti u latinske šole, tudi bi se knjige za spodnje šole pripravile u ilirskem jeziku, u kancelijah pa bi od začetka si vsak pomagal z slovenskim ali pa ilirskim, kakor bi mu bolj šlo. In pri tem je clo boljše ilirski jezik rabiti; ker so u njem že skoro vse znanstvene in lepodušne polja precej izdelane; tam najdemo nektare dela zgodopisne, filozofičke, celo jato pesničkih; tam se je, posebno u Dubrovniku postavni jezik izgledil, in tudi u političkem so nas že samo od leta 1835 daleč daleč prekosili. Ni tukaj prostora to reč bolj na široko pretresati, samo mi se bodi dopušeno, tukaj za mali dokaz, kako malo se serbsko-ilirski jezik od slovenskiga razloči, serbsko narodno pesem iz Vukoviga drugiga izdanja I. 312 uzeti, najdeš njo u „Čbelice“ drugi knjigi poslovenjeno:

Oj devojko, pitoma ružice!
Kad' si rasla, na što si gledala?
Il si rasla na bor gledajući,
Il na jelu tanku ponositu,
Il na moga brata naj mladjega? —
Oj junače, moje jarko sunce!
Nit sam rasla na bor gledajući
Ni na jelu tanku ponositu,
Nit na tvoga brata naj mladjega;
Več sam mlada prema tebi rasla.

Ivan Macun, Slovenec
iz Stajerskiga in zozdani učitelj na latinskih šolah u Terstu.

Kervavi kamen.

(Dalje.)

Miško je prav slisal. Pa še nekaj družiga so očetje v poslavljenje tega dneva namenili, kteriga so se do pozne noči z mnogoterim „Bog živi“ veselili.

Tako sta se Muretič in vojvoda radostno poslovila, obljubivši si, terdno o svojim namenu do tistiga molčati, v kterim bi bil imel mir med sorodnimi Slavenci se storiti.

Miško je umel ta čas tako obračati, de je voljitev njega zadela, ktero je želel.

Odločeni dan je napočil, in nepoterpežljivo so pričakovali Krajnci in uskokovski mladenci prvih žarkov jutranje zore. Zdej se je požarilo izhodno obnebje in prvi žarki porumenijo verbove tamnih smerč, ki so se

na verhu zlatiga skalovja v večnim vetrovji sim ter tje gibale. — Ukaje so jeli izvoljenci v dokazani naravnavi proti verhu gorjanske gore stopati, kamor se je že pred ta dan velika množica Krajncov in Hervatov sošla, de bi določenje meje pričevali.

Na planoti gorjanske gore je bil pod visoko bukvijo na mestu, kjer so se soboda izvoljencov nadjali, altar napravljen, in duhoven obdan od neštétiga ljudstva jih je tukaj pričakoval. Težko pričakovaje so se spraševali, zakaj de so prišli, in skorej vse je reklo, de za to, ker bodo novi mejnik posvečili. Samo Jaka Muretič in njegov prijatelj Jurič, vojvoda, sta se skrivaj posmechovala in veselila naklepa, kteriga sta po svoji misli tako skrivno in modro osnovala, pogledovaje zdej na krajnsko zdej na hervaško mejo, kadaj de bodo tako hrepeljivo pričakovani prišli.

Veselo ukanje se je zaslislalo v daljim, ktero je veter zdej bliže zdej dalje zanasal, in glej! bukovno germovje se razdeli in trije mladenci v lahki oblčki dospějo na verh gore, sukajo radostno svoje z cveticami in pisanimi trakmi prepletene klobuke in grějo z enacimi koraki čez široko planoto, na kateri sinje jezéro svoje jezne valove v potok dervi in se po videzu v večih ovinkih v bližnjo sotésko zgubi.

Bil je Miško Muretič s svojimi tovarši — sprejet od Krajncov — kateri se je, skerbno po svojih protnikih se ozeraje, prvi na verhu Gorjanca prikazal, in ki je dalje in dalje stopaje Uskokam več in več prostora jemal.

Pričejoči starostniki Uskokov pa, viditi, de se njih posestvo po zmeraj dalje gredócih Krajncih tako zmajnuje, so začeli mermirati, in mermranje je bilo vedno bolj glasno in „goljufija“ se je slislalo glasneje in glasneje v zmesnih verstah. Ne imenitost in visoka poštljivost pričejočiga duhovna, ne moč in mogočnost vojvod Muretiča in Juriča bi ne bile zamogle, razdražene serca upokojiti, ako bi se ne bili v tem hipi izvoljeni trije uskokovski mladenci pokazali, ki so počasi že tako dalječ pridšim Krajncam iz tamniga gojzda naproti prišli. Zdej so stali terdno eden proti drugimu in med njimi je vihralo na visokim drogu pripeto belo in zeleno bandero — v znamenje večne meje med Krajnci in Uskoki.

Samoten in zapušen je ostal altar pod tamno bukvijo. Mladence je pa množica vedno tesneje in tesneje obstopila, ktera zdej hvali zdej graja. Krajnci so Uskokam lenobo očitali, ki so pa une goljufe zmerjali in so jih dolžili, de so se pred sončnim izhódam na pót podali in so jih tako toliko prehitili. Krajnci so se rotili, de jih vse to natolcovanje po krivim zadene:

„Tadaj“ — začne sivoglav Uskok krajnskim mladencem govoriti, ker se mu je uzajemne sramote dovolj zdélo, in de bi se še več nesreča ne zgodila, — „ako vám vèst nikakoršne goljufije ne očita, zapečatite to méjo s svojim življenjem. Pojdite živi v ta grob in vaš nadgrobni kamen bodi mejnik, svet nam in našim naslednikom.“ Izgovorivši pogleda z vprašajočim obličjem okrog stojéce Uskoke, kateri so žalostno in molče v njegovo nasvetovanje dovolili.

„De, pripravljeni smo svoje djanje in pravice svoje domovine s svojim življenjem poterditi,“ reče serčno in krepko naprej stopivši Miško.

(Konec sledi.)

Barikade.

V pražkih novinah stoji, de so Francozi prvi barikade v Parizu delati počeli, ko se je Henrik III. z Henrikam iz Guise bojeval za francozko krono. Jaz pak dokazem, de že preok Jeremiaš v starim zakonu 558 let pred Kristusovim rojstvom od barikadah piše. Beremo namreč v njegovim žalovanju o razvalu in padu Jeruzalema po kralju Nabukadnecaru nasledno versto: Conclutit vias meas lapidibus quadris, semitas meas subvertit. (Zaperl je ulice moje z kamenjem štirogelnimi, ceste moje je razderl).

(Wčela.)

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnji	
	8. Maliserpana		3. Maliserpana	
	gold.	kr.	gold.	kr.
Srednja cena 1 mernik.				
Pšenice domače	2	3	2	10
„ „ banaške	2	6	2	10
Tursice	1	25	1	30
Sorčice	—	—	1	50
Rězi	1	40	1	38
Ječmena	1	9	—	—
Prosa	1	44	1	40
Ajde	1	40	1	33
Ovsa	—	54	—	52